PRIM' AWLA TAL-QORTI CIVILI

IMHALLEF

ONOR. JOSEPH A. FILLETTI B.A., LL.D., A R HIST S

Seduta tat-Tnejn, 29 ta' Ottubru, 2001

Numru: 2

Citazzjoni Numru: 353/86 JF

Joseph Busuttil

vs

Avukat Dottor John Mamo, bhala mandatarju, ghan-nom u in rapprezentanza tas-socjeta' estera "Arab Drilling and Workover Company".

Il-Qorti,

Rat ic-citazzjoni ta' l-attur li biha premessi d-dikjarazzjonijiet necessarji u moghtija l-provvedimenti opportuni.

Premess illi l-attur kien impjegat mas-socjeta' estera "Arab Drilling and Workover Company" bhala "roustabout" biex jahdem fil-Libja;

Premess illi fil-21 ta' Gunju 1982, l-istanti, waqt li kien fuq xoghlu, wegga' gravament f'incident industrijali;

Premess illi b'rizultat ta' dan l-incident, l-attur qed isofri minn debilita' ta' natura permanenti;

Premess illi dan l-incident gara unikament htija tas-socjeta' "Arab Drilling and Workover Company" minhabba negligenza, imprudenza, imperizja u inosservanza tar-regolamenti;

Premess illi l-attur, bhala parti mill-kuntratt tax-xoghol tieghu, kien kopert b' "personal accident policy", izda, ghad illi rcieva xi beneficcji taht din il-polza, ma nghatax il-beneficcji kollha li kien intitolat ghalihom taht din l-istess polza;

Premess illi ma ntlahaqx ftehim mas-socjeta' "Arab Drilling and Workover Company" dwar il-likwidazzjoni u hlas tal-bqija tad-danni li garrab l-attur.

Talab li din il-Qorti:

1. Tiddikjara u tiddeciedi li s-socjeta' estera "Arab Drilling and Workover Company" ma hallsitx lill-attur il-beneficcji kollha li kien intitolat ghalihom taht il-personal accident policy li biha kien kopert;

2. Tillikwida l-beneficcji li kien intitolat l-attur ghalihom u li baqa' ma rceviex taht din il-polza occorrendo bl-opra ta' periti nominandi;

3. Tikkundannah nomine biex ihallas lill-attur dak l-ammont li jigi dikjarat bhala li ghadu dovut lill-attur taht il-personal accident policy imsemmi;

4. Tiddikjara u tiddeciedi li s-socjeta' estera "Arab Drilling and Workover Company" kienet unikament responsabbli ghall-incident industrijali li gara fil-21 ta' Gunju 1982 fil-Libja, f'liema ncident wegga' gravament l-attur, minhabba negligenza, imprudenza, imperizja u inosservanza tar-regolamenti da parti tal-istess socjeta' "Arab Drilling and Workover Company";

5. Tillikwida d-danni kollha subiti mill-attur b'rizultat ta' dan l-incident, occorrendo bl-opra ta' periti nominandi;

6. Tikkundannah nomine li jhallas lill-attur dak l-ammont li jigi dikjarat bhala dovut lill-attur in linea ta' danni.

Bl-ispejjez, komprizi dawk tal-ittra ufficjali datata 31 ta' Ottubru 1986, dawk tar-rikors tal-bandu tal-kuraturi, u dawk tal-Mandat ta' Sekwestru Kawtelatorju Numru 485/86, u bl-imghax skond il-ligi, kontra l-konvenut nomine.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-Avukat Dottor John Mamo fil-kwalita' tieghu premessa fejn eccepixxa:

1. Preliminarjament illi din il-Qorti m'ghandhiex gurisdizzjoni li tiehu konjizzjoni ta' din il-kawza.

2. Subordinatament u minghajr pregudizzju, l-attur accetta minghand is-socjeta' konvenuta pagament li kienet offrietlu ghas-saldu tal-pretensjonijiet tieghu, ghalhekk hu ma jista' jkollu ebda dritt iehor kontra s-socjeta' konvenuta.

3. Dejjem subordinatament u minghajr pregudizzju ghal dak li jirrigwarda l-ewwel tliet talbiet tal-attur, huwa rcieva l-beneficcji kollha dovuti taht il-“Personal Accident Policy”.

4. Dejjem subordinatament u minghajr pregudizzju, dwar ir-raba’, hames u sitt talba tal-attur:

a) dawn m’humiex sostenibbli peress li l-uniku dritt li seta’ kellu l-attur kontra s-socjeta’ konvenuta naxxenti mill-incident in kwistjoni kien dak ghal hlas ta’ beneficcji taht il-“Personal Accident Policy”;

b) fi kwalunkwe kaz, dawn it-talbiet huma preskritti ai termini tal-artikolu 2258 tal-Kodici Civili (Kap. 23 tal-Ligijiet ta’ Malta);

c) subordinatament, is-socjeta’ konvenuta ma kienet bl-ebda mod responsabbli ghall-incident in kwistjoni.

5. Salvi eccezzjonijiet ohra.

Rat l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni sollevata ulterjorment mill-konvenut nomine a tenur tal-artikolu 2258 tal-Kap. 16;

Rat id-dikjarazzjonijiet tal-kontendenti, il-listi tax-xhieda taghhom flimkien mad-dokumenti li gew esebiti, semghet lix-xhieda li giet prodotta; rat l-atti kollha tal-kawza u senjatament id-decizjonijiet in parte li gew

moghtijin u li ghalihom ser isir accenn ghal fini ta' aktar kjarezza, kif ukoll ghan-noti ta' osservazzjonijiet sottomessi mill-partijiet kontendenti.

Trattata ezawrjentement il-kawza;

Illi jixraq li f'dana l-istadju inizjali jsir accenn riassuntiv u kronologiku ta' dak li sehh f'din il-kawza minn punto di vista ta' iter procedurali, u dan jekk mhux ghal hag'ohra, ghal fini ta' kjarezza.

Fl-14 ta' April 1986, l-attur harrek lill-konvenut nomine kemm riferibbilment ghal dak Ii kien jintitolah taht il-"personal accident policy" u kwantu jallega li ma kienx gie moghti dak kollu dovut lilu, kif ukoll harrek anke direttament lis-socjeta' estera li maghha kien impjegat ghal danni li hu garrab fuq il-lant tax-xoghol gewwa l-Libja li skond l-attur kienu attribwibbli lilha.

Fit-28 ta' Lulju 1986, il-konvenut nomine ipprezenta erba' eccezzjonijiet, l-ewwel tnejn ta' natura preliminarja u legali u t-tnejn l-ohra konnessi precipwament mal-meritu in kawza. L-ewwel eccezzjoni legali kienet dwar nuqqas ta' gurisdizzjoni, it-tieni kienet dik tal-estinzjoni ta' dritt ta' azzjoni in forza ta' pagament ricevut per saldu. Fil-mori tal-proceduri, inoltre, il-konvenut nomine ssolleva wkoll l-eccezzjoni ta' preskrizzjoni a

tenur ta' l-artikolu 2258 (illum Art. 2153) tal-Kodici Civili, jigifieri dik tas-sentejn si tratta ta' talbiet ghal hlas ta' danni.

B'sentenza in parte moghtija minn din il-Qorti, kif diversament presjeduta, fl-14 ta' Frar 1990 giet michuda l-eccezzjoni tan-nuqqas ta' gurisdizzjoni tal-Qrati ta' Malta kif kien eccepixxa l-konvenut nomine, bl-ispejjez a kariku tal-konvenut nomine.

B'sentenza ulterjuri ta' din il-Qorti moghtija fl-24 ta' Marzu 1994, din il-Qorti ddecidiet billi cahdet l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni surreferita. Wara appell minn din id-decizjoni dwar il-preskrizzjoni, il-Qorti tal-Appell tat sentenza in parte in data tat-28 ta' Frar 1997, fejn is-sentenza tal-Ewwel Qorti giet revokata minhabba zball fl-okkju u bl-atti rinvjati lura quddiem l-Ewwel Qorti. B'sentenza ohra tat-13 ta' Novembru 1997 pero' din il-Qorti cahdet l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni. Wara appell ulterjuri mill-konvenut nomine, il-Qorti ta' l-Appell, b'sentenza taghha tat-8 ta' Ottubru 1999, laqghet l-Appell tal-konvenut nomine fir-rigward tar-raba', hames u s-sitt talbiet u wara li rrevokat is-sentenza appellata, bl-ispejjez kontra l-attur, irrimettiet l-atti mill-gdid quddiem din il-Qorti biex jigu trattati u decizi l-ewwel tliet (3) talbiet attrici.

Illi l-ewwel tliet talbiet attrici jirreferu ghal dawk il-beneficcji derivanti mill-"personal accident policy" li kienet tkopri lill-attur bhala parti mill-ftehim

ta' impjieg. L-attur qieghed jallega li l-konvenut nomine naqas milli jhallsu tal-beneficcji kollha li ghalihom huwa kien intitolat taht din il-polza u ghalhekk qieghed jitlob dikjarazzjoni favurih f'dan is-sens, oltre likwidazzjoni ta' l-ammont tutt'ora dovut lilu u finalment kundanna fuq il-konvenut nomine biex dan ihallsu l-ammont hekk likwidat.

Mill-provi akkwiziti, huwa inkontestat il-fatt li l-attur tabilhaqq korra fuq il-lant tax-xoghol meta hu kien kopert bil-polza ta' assikurazzjoni <u>de quo</u>. Issa ghalkemm l-attur ircieva somma taht din il-polza, huwa jallega li din ma kienetx kompleta billi huwa kien intitolat ghal aktar. Gara li dak li kien dovut lilu fil-fatt gie mhallas mill-kumpanija assiguratrici billi gie mghoddi lill-konvenut nomine u dan taht l-iskeda ta' "Permanent Total Disablement". Peress li rrizulta pero' li fil-frattemp l-attur kien lahaq ircieva diga' somma ohra bhala "Temporary Total Benefit", il-konvenut nomine naqqas dan l-ahhar ammont mill-ammont li huwa kien ircieva min-naha tal-kumpanija assiguratrici u lill-attur ghalhekk bghatlu d-differenza "in full and final settlement". Fil-fatt l-ammont, imhallas mill-Elmo Insurance Services Limited, l-"underwriters: tal-Lloyds, u mibghut lis-socjeta' konvenuta, kien ta' U.S.$ 11,877.60 (ara Dok WH1, a fol. 287 tal-process) rapprezentanti l-beneficcju kollu dovut taht il-"<u>Permanent Total Disablement Schedule</u>". Jirrizulta li tassew is-socjeta' konvenuta m'ghaddietx dan l-ammont kollu lill-attur. Ghamlet zewg sottrazzjonijiet, jigifieri naqqset l-ammont ta' U.S. $9,130.70 liema ammont nel frattemp

lahaq thallas l-attur taht it-"Temporary Total Disability Schedule" u naqqset ukoll ammont zghir iehor ta' U.S.$ 85.43 ta' spejjez medici liema spejjez medici in segwitu gew mghoddija lill-attur. Ghalhekk il-vertenza hija sewwa sew dwar jekk l-attur kellux dritt, ossija kienx intitolat jircievi jew le, sija beneficcju taht it-"Temporary Total Disability", kif ukoll taht il-"Permanent Total Disability".

Illi jekk wiehed jezamina x-"Schedule of Insured Benefits" – ara fol. 67, u jillimita ruhu ghaliha flimkien mal-kuntratt tax-xoghol – Dok 1 a fol. 64 – wiehed ma jasal ghal ebda konkluzjoni. Bl-istess mod, kieku l-Qorti kellha tistrieh u toqghod biss fuq dak li ddepona William Harding, prodott b'xhud mis-socjeta' konvenuta f'isem is-socjeta' assiguratrici, ukoll kien ikun ferm difficli ghaliha biex tigbed xi konkluzjoni, naha jew ohra. Izda, dan ix-xhud esebixxa wkoll, fost dokumenti ohra, l-"Accident Policy" mahruga mill-Lloyds – ara Dok WH3 (a fol. 289 et seq. tal-process) u skond din il-polza – ara para. 4, fol. 289, din tikkontjeni l-proviso segwenti, u cjoe;

"Provided Always That:-

1. *Compensation shall not be payable in respect of the consequencies of one accident to any one Insured Person.*

a) *under more than one of the items of the Schedule of Compensation, except for any compensation payable hereunder in respect of*

temporary partial disablement preceding or following total temporary disablement, or

b) until the total amount thereof has been ascertained and agreed.

If, nevertheless, payment be made for weekly compensation, the amount so paid shall be deducted from any lump sum claimable in respect of the same accident". (sottolinear tal-Qorti)

U, fil-fatt, dan ukoll jaghmel sens ghaliex huwa ragjonevoli li "il piu comprende il meno" u jkun illogiku li ghall-istess incident il-vittma tithallas kemm taht it-"Temporary Total Benefit" kif ukoll taht il-"Permanent Total Benefit" – 'il wahda teskludi lill-ohra u specjalment meta l-vittma tkun qeghda tircievi l-ammont il-kbir. Dan hu hekk mhux ghaliex il-konvenut nomine kkwalifika l-hlas de quo, permezz ta' ittra li akkompanjanti l-hlas b'cekk, bhala wiehed per saldu, imma ghaliex il-polza stess hekk kienet tikkontempla. Jekk imbaghad l-attur beda jippretendi hlasijiet addizzjonali direttament mis-socjeta' konvenuta indipendentement mill-"policy", dan id-dritt tilfu meta kull azzjoni ghal danni taht din l-ispecje sfat preskritta bid-dekors tas-sentejn minn meta sehh l-incident de quo li fih safa' imwegga' l-attur. Kien jidher evidenti li b'konsegwenza ta' dak li sofra l-attur bhala dizabilita' ma kienx ghad possibbli li jigi mill-ewwel determinat jekk din id-dizabilita' kenitx se tkun wahda temporanja inkella ta' natura permanenti. Kellhom jittraskorru madwar sentejn biex din il-kundizzjoni tigi determinata darba ghal

dejjem. Nel frattemp l-attur beda jircievi hlas taht l-iskeda ta' "Temporary Disablement". Meta in segwitu rrizulta li d-dizabilita' kienet aktar serja u wahda permanenti u li kien allura intitolat li jithallas ammont akbar fi flus taht l-iskeda ta' "Permanent Total Disability", il-kumpanija assiguratrici harget cekk li jkopri l-ammont <u>shih</u> hekk dovut u din baghtitu lill-konvenut nomine billi r-rapport guridiku vigenti kien bejniethom u l-konvenut nomine, a sua volta, ghadda l-hlas dovut taht l-iskeda tal-"Permanent Total Benefit" nieqes minnu pero' l-ammont gja' mhallas taht l-iskeda tat-"Temporary Total Benefit". Issa jekk l-ammont hekk sottratt mill-konvenut nomine baqax fil-pussess tal-istess konvenut nomine jew giex ritornat lis-socjeta' assiguratrici m'hijiex haga li strettament tikkoncerna lill-attur imma biss ir-rapport kontrattwali ezistenti bejn is-socjeta' konvenuta u s-socjeta' assiguratrici. Mill-punto di vista ta' l-attur l-importanti kien li dan thallas <u>dak kollu li kien intitolat ghalih taht il-polza ta' assikurazzjoni</u> u dan il-fatt jidher li avvera ruhu.

Ghal dawn ir-ragunijiet;

Tiddeciedi billi, filwaqt li taghmel mill-gdid riferenza ghas-sentenzi in parte gja' moghtijin u partikolarment dik moghtija minn din il-Qorti fl-14 ta' Frar 1990 dwar l-eccezzjoni ta' nuqqas ta' gurisdizzjoni, dawk tal-Qorti ta' l-Appell tat-28 ta' Frar 1997 u tat-8 ta' Ottubru 1999 bl-ispejjez

kif hemm decizi, tichad l-ewwel, it-tieni u t-tielet talbiet attrici bl-ispejjez gudizzjarji relativi kontra l-attur.

ONOR. IMHALLEF JOSEPH A. FILLETTI

Deputat Registratur

md